

Relationships Among Knowledge, Self-efficacy, and Maternal Practice

for Promoting Language Development of Toddlers*

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ สมรรถนะแห่งตน และการปฏิบัติของมารดา

เพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน*

อมรรัตน์	เขี้ยวเปี่ยม**	Amornrat	Keawpiam**
พิมพ์ภรณ์	กลิ่นกลิ่น***	Pimpaporn	Klunklin***
อัจฉราพร	ศรีฤษณาพรรณ****	Acharaporn	Sripusanapan****

Abstract

Toddlers are at the stage of rapid language development; hence they have a higher risk of developmental problems than at other stages. Proper maternal practice for promoting language development is very important to establish normal development for a toddler. This research aimed to study maternal knowledge, maternal self-efficacy, and maternal practice for promoting toddlers' language development, and the correlation between maternal knowledge, maternal self-efficacy, and maternal practice for promoting toddlers' language development. The sample of this study included 194 mothers of toddlers aged 2-3 years old in child development centers in Uthai Thani province. The study instruments were comprised of the following: 1) the maternal knowledge for promoting language development questionnaire; 2) the maternal self-efficacy for promoting language development questionnaire; and 3) the maternal practice for promoting toddlers' language development questionnaire. All questionnaires were tested for content validity index (CVI), which was 1, and the reliability tests were 0.93, 0.95, and 0.92, respectively. The data were analyzed using descriptive statistics and Spearman's rank correlation coefficient.

The results of this study revealed that the majority of the sample (90.72%) had a score for maternal knowledge for promoting language development of toddlers at a high level ($\bar{X} = 9.83$, $SD = 1.49$, $Range = 6-11$). Almost half of the sample (49.00%) had a score for maternal self-efficacy for promoting language development of toddlers at a high level, and a moderate level, equally ($\bar{X} = 41.17$, $SD = 6.25$, $Range = 24-56$). Approximately half of the sample (52.60%) had a score for maternal practice for promoting language development of toddlers at a low level ($\bar{X} = 51.72$, $SD = 9.25$, $Range = 32-78$). There was no correlation between maternal knowledge and maternal practice for promoting language development of toddlers. Maternal self-efficacy was significantly positively related to maternal practice for promoting language development of toddlers at a moderate level ($r_s = .434$, $p < .01$).

The findings of this study can be used as baseline data for promotion of maternal practice in promoting language development of toddlers by focusing on promoting the self-efficacy of mothers to encourage children to develop their language development at full capacity and suitable for their age.

Keywords: Knowledge; Self-efficacy; Practice; Promoting language development

* Master's thesis, Master of Nursing Science program in Pediatric Nursing, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

** Corresponding author, Graduate Student of Nursing Science program in Pediatric Nursing, Faculty of Nursing, Chiang Mai University; e-mail: amornrat.kp29@gmail.com

*** Associate Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

**** Assistant Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

Received 30 August 2019; Revised 1 November 2019; Accepted 2 December 2019

บทคัดย่อ

เด็กวัยหัดเดินเป็นวัยที่มีพัฒนาการด้านภาษาอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาพัฒนาการได้มากกว่าเด็กวัยอื่น การปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินที่ถูกต้องเหมาะสมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเด็กวัยหัดเดิน การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความรู้ สมรรถนะแห่งตน และการปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ สมรรถนะแห่งตนและการปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน กลุ่มตัวอย่างคือมารดาของเด็กวัยหัดเดินที่มีอายุ 2-3 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตจังหวัดอุทัยธานี จำนวน 194 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความรู้ของมารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดิน 2) แบบสอบถามสมรรถนะแห่งตนของมารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน และ 3) แบบสอบถามการปฏิบัติของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (CVI) ของแบบสอบถาม ทั้ง 3 ฉบับ ได้เท่ากับ 1 และตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ ได้เท่ากับ 0.93, 0.95 และ 0.92 ตามลำดับ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และหาความสัมพันธ์โดยสถิติ Spearman rank correlation coefficient

ผลการศึกษาพบว่า มารดาส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.72 มีคะแนนความรู้ ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 9.83$, $SD = 1.49$ Range = 6-11) มีคะแนนสมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินอยู่ในระดับสูงและปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.00 เท่า ๆ กัน ($\bar{X} = 41.17$, $SD = 6.25$ Range = 24-56) มารดาร้อยละ 52.60 มีคะแนนการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดิน อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 51.72$, $SD = 9.25$ Range = 32-78) ความรู้ของมารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของมารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน ($p > .05$) สำหรับสมรรถนะแห่งตนของมารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดินมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติของมารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดินในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = .434$, $p < .01$)

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมการปฏิบัติของมารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน โดยเน้นการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนของมารดา เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาทางภาษาเพิ่มมากขึ้นอย่างเต็มศักยภาพและเหมาะสมกับวัย

คำสำคัญ: ความรู้ สมรรถนะแห่งตน การปฏิบัติ การส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา

* วิทยานิพนธ์หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** ผู้เขียนหลัก นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ e-mail: amomrat.kp29@gmail.com

*** รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

**** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัยหัดเดิน (toddlers) หมายถึงเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 1-3 ปี เป็นช่วงวัยที่สำคัญต่อเนื่องจากวัยทารกเพราะเป็นช่วงที่สมองของเด็กมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วต่อจากวัยทารก (Hockenberry & Wilson, 2009) วัยหัดเดินเป็นช่วงวัยที่พัฒนาการมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นวัยที่มีการแสดงออกถึงการสื่อสาร การกระทำและการสื่อความหมาย เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจพัฒนาการด้านภาษาและสื่อความหมาย จำเป็นต้องใช้ความสัมพันธ์ของการมองเห็น การได้ยิน การแปลความหมายที่สมองและแสดงออกโดยการพูดออกมา ดังนั้นภาษาจึงเป็นรากฐานแสดงความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กในอนาคต (Rungphiwon & Chitawet, 2004)

อุบัติการณ์ของพัฒนาการด้านภาษาล่าช้าที่พบทั่วโลกในเด็กวัยหัดเดินถึงวัยก่อนเรียนสูงถึงประมาณร้อยละ 15 (Preston et al., 2010) ในประเทศสหรัฐอเมริกาพบเด็กที่มีพัฒนาการด้านภาษาล่าช้าในเด็กอายุ 2-3 ปี ร้อยละ 2.3-19 (McLaughlin, 2011) ในประเทศไทยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขสำรวจเด็กอายุ 1-3 ปี และ 4-5 ปี มีพัฒนาการทุกด้านสมวัยเพียงร้อยละ 70.3 และมีเด็กไม่ผ่านข้อทดสอบพัฒนาการด้านภาษามากกว่าร้อยละ 20 (Department of Health, 2013) จากการสำรวจพัฒนาการเด็กอายุ 1-5 ปีของศูนย์อนามัยที่ 3 กรมอนามัยในปี พ.ศ. 2557 โดยใช้แบบประเมินพัฒนาการเด็ก Denver II ในการเก็บข้อมูลพบว่าเด็กมีพัฒนาการรวมทุกด้านปกติเพียงร้อยละ 72.5 และพัฒนาการที่เด็กไม่ผ่านข้อทดสอบมากที่สุดคือพัฒนาการด้านภาษาถึงร้อยละ 23.7 (Health Center 3 Chonburi Department of Health, Ministry of Public Health, 2014) จากรายงานการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย (สุขภาพเด็ก) พ.ศ. 2560 พบว่าเด็กอายุ 0-5 ปี มีปัญหาพัฒนาการสงสัยว่าล่าช้าถึงร้อยละ 23.1 ดังนั้นพัฒนาการด้านภาษาล่าช้า ยังเป็นปัญหาที่สำคัญต่อเด็ก วัยหัดเดินของเด็กไทยในปัจจุบัน

พัฒนาการด้านภาษาล่าช้าเป็นปัญหาที่พบได้บ่อยในเด็กวัยหัดเดิน ส่วนใหญ่จะพบปัญหาเด็กพูดช้ากว่าวัย คือเมื่อถึงช่วงอายุที่พูดแล้วเด็กไม่สามารถพูดได้ตามพัฒนาการของช่วงวัยนั้น ๆ จากการศึกษาพบเด็กที่มีภาวะพูดช้ากว่าวัยถึงร้อยละ 67.2 โดยพบมากที่สุดคือช่วงวัยหัดเดิน (Phanomrungs, 2011) ในต่างประเทศพบเด็กพูดช้า พูดคำศัพท์ได้น้อย พูดสื่อสารไม่ได้ และพูดเป็นคำ ๆ ขาดการเชื่อมคำ มีความสามารถในการอ่านช้า (Hawa & Spandoudis, 2014) ซึ่งถ้าพบปัญหาพัฒนาการด้านภาษาล่าช้าในเด็กวัยหัดเดินดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งผลกระทบของเด็กวัยหัดเดินที่มีปัญหาพัฒนาการด้านภาษาล่าช้า พบว่าส่วนใหญ่จะพบปัญหาเด็กพูดช้ากว่าวัย คือเมื่อถึงช่วงอายุที่พูดแล้วเด็กไม่สามารถพูดได้ตามพัฒนาการของช่วงวัยนั้น ๆ จากการศึกษาของประเทศในยุโรป พบว่าหากมีพัฒนาการด้านภาษาที่ล่าช้าต่อเนื่องในระยะยาว จะส่งผลให้มีปัญหาต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าโรงเรียน (Prior, Bavin, & Ong, 2011) เด็กพูดแล้วผู้อื่นไม่เข้าใจ มีภาษาเป็นของตนเอง เด็กมีปัญหาการสื่อสารกับเพื่อน (Desmarais, Sylvestre, Meyer, Bairati, & Rouleau, 2010) ซึ่งพัฒนาการด้านภาษาล่าช้านี้สามารถป้องกันและลดผลกระทบได้

การป้องกันพัฒนาการด้านภาษาล่าช้าและการลดผลกระทบคือ การส่งเสริมพัฒนาการและการเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการด้านภาษา และการพาเด็กไปรับการประเมินพัฒนาการด้านภาษา ซึ่งสามารถทำได้ตั้งแต่แรกเกิด การติดตามและการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาที่มารดาสามารถทำได้เองคือ การใช้สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก การใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Developmental Surveillance and Promotion Manual: DSPM) ของกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นคู่มือการส่งเสริมพัฒนาการสำหรับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับพัฒนาการเด็กไทยและมีการประกาศใช้ตั้งแต่ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2558 (Ministry of Public Health, 2015)

การส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินสามารถทำได้โดยมารดา ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทและอยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ในกลุ่มเด็กวัยหัดเดินนั้นพบว่าส่วนใหญ่มารดามีความสำคัญในการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ซึ่งส่งผลดีต่อพัฒนาการด้านอื่น ๆ และพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กเมื่อโตขึ้น (Booth & Kelly, 2002) จากการศึกษาพบว่า

มารดามีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยเฉพาะในช่วงปฐมวัย (Kaikaw, 2002) จากการศึกษาพบว่า ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่เป็นมารดาเป็นผู้ปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาในเด็กวัยหัดเดินร้อยละ 64 (Jintanont, 2004) ซึ่งการปฏิบัติเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมของมารดาในการช่วยเหลือสนับสนุนหรือกระตุ้น แนะนำให้เด็กวัยหัดเดินมีทักษะด้านความเข้าใจภาษาและการใช้ภาษา สามารถพูดและสื่อสารกับบุคคลอื่นในสังคมได้ดีขึ้น (Willson, 2009) การปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา จึงมีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน หากมารดาปฏิบัติได้ถูกต้องและเหมาะสมจะส่งผลดีต่อพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน ทั้งนี้การปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดินนั้นอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นอีกหลายประการ นอกจากนี้ความรู้และสมรรถนะแห่งตนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติพฤติกรรมของบุคคลและมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ซึ่งอาจจะมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดินด้วย

ความรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา หมายถึง ความเข้าใจหรือการรับรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง การได้รับคำแนะนำในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน ทั้งด้านความเข้าใจภาษาและการใช้ภาษา (Willson, 2009) เป็นสิ่งสำคัญการแสดงออกถึงความคิดและสติปัญญาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติพฤติกรรมของบุคคล จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่ามารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กตั้งแต่วัยทารกถึงวัยหัดเดิน มักมีการปฏิบัติพฤติกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของตนเองได้อย่างมีคุณภาพ (Huang, Obriencaughy, Genevro, & Miller, 2005) นอกจากนี้ปัจจัยด้านความรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินแล้ว ยังพบว่าปัจจัยด้านสมรรถนะแห่งตน อาจมีผลต่อการปฏิบัติของบุคคลด้วย ตามแนวคิดของแบนดูรา (Bandura, 1997) เชื่อว่าสมรรถนะแห่งตน มีผลต่อการกระทำพฤติกรรมของบุคคล ดังการศึกษาที่พบว่าสมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินของมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .59, p < .001$) (Manowong, 2007) และการศึกษาของ โคลแมน และคณะ (Coleman et al., 2002) พบว่าสมรรถนะแห่งตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินของมารดาและผู้ดูแล ($r = .21, p < 0.05$) จากการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสมรรถนะแห่งตนนั้น อาจเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดินด้วย

การศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดินในมารดาพบว่า คะแนนการส่งเสริมอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 66.7 พบคะแนนการส่งเสริมด้านการใช้ภาษามากกว่าความเข้าใจภาษา (Jintanont, 2004) และงานที่ศึกษาผ่านมานานกว่า 10 ปีและจากการที่กระทรวงสาธารณสุขจัดทำคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Developmental Surveillance and Promotion Manual: DSPM) และเผยแพร่ให้บิดามารดาผู้ปกครอง ครูพี่เลี้ยงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ใช้ประเมินและส่งเสริมตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 นั้น พัฒนาการด้านภาษาก็มีแนวทางการส่งเสริมที่ชัดเจนที่ผู้ดูแลสามารถปฏิบัติได้ แต่ยังไม่มีการติดตามประเมินผลการใช้ และยังไม่ได้มีการติดตาม การส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินตามคู่มือนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้และสมรรถนะแห่งตนกับการปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดินด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ สมรรถนะแห่งตนและการปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ สมรรถนะแห่งตนและการปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความรู้ สมรรถนะแห่งตนและการปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน โดยใช้กรอบแนวคิด ตามแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Developmental Surveillance and Promotion Manual: DSPM) การที่มารดาจะมีการปฏิบัติในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษามากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ของมารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดิน โดยเมื่อมารดามีความรู้ก็อาจจะมีการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาและความรู้อาจมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดิน ปัจจัยด้านสมรรถนะแห่งตนของมารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดิน ตามแนวคิดของ แบนดูรา (Bandura, 1997) หากมารดามีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองสูงก็จะปฏิบัติพฤติกรรมนั้นได้ดี และยังคงปฏิบัติพฤติกรรมนั้นต่อไป โดยสมรรถนะแห่งตนอาจมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดิน ดังนั้นจะส่งผลให้มารดามีการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเพิ่มมากขึ้นด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ (descriptive correlational research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ สมรรถนะแห่งตน กับ การปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ มารดาของเด็กวัยหัดเดินที่มีอายุ 2-3 ปีในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดอุทัยธานี

กลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาของเด็กวัยหัดเดินที่มีอายุ 2-3 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอุทัยธานี คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster sampling) การวิจัยครั้งนี้คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (sample size) โดยการใช้ตารางประมาณค่าอำนาจการวิเคราะห์ทางสถิติ (power analysis) โดยกำหนดค่าขนาดความสัมพันธ์ของตัวแปร (effect size) เท่ากับ 0.20 และกำหนดค่ากำลังการทดสอบเท่ากับ 0.80 ที่ระดับนัยสำคัญ (significant level) เท่ากับ 0.05 ซึ่งเปิดตารางสำเร็จรูป sample size and power as a function of the population correlation coefficient for alpha 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 194 ราย แบ่งสัดส่วนตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดใหญ่ได้กลุ่มตัวอย่าง 99 ราย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางได้กลุ่มตัวอย่าง 78 ราย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็กได้กลุ่มตัวอย่าง 17 ราย โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง (inclusion criteria) ดังนี้

มารดาผู้ดูแลหลัก

1. อายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป
2. เป็นผู้ที่สติสัมปชัญญะสมบูรณ์
3. มีสัญชาติไทย อ่านและเขียนภาษาไทยได้
4. ยินยอมให้ความร่วมมือในการวิจัย

เด็ก

1. ไม่มีความผิดปกติทางพันธุกรรม เช่น ดาวน์ซินโดรม สมองพิการหรือปากแหว่งเพดานโหว่

2. ไม่มีปัญหาการได้ยิน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วยข้อมูล 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาและเด็กวัยหัดเดิน 1) ข้อมูลของมารดา ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการดูแลเด็กก่อนการเลี้ยงดูบุตรคนนี้ ระยะเวลาที่ได้ดูแลเด็ก และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพัฒนาการด้านภาษาเด็ก วัยหัดเดิน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดิน 2) ข้อมูลของเด็ก ได้แก่ เพศ อายุ น้ำหนักแรกเกิด ประวัติการเกิด ลำดับการเกิด และสภาวะสุขภาพปัญหาความเจ็บป่วยปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้ของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดิน ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 11 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามกำหนดลักษณะเป็นแบบเลือกตอบมี 2 คำตอบ การให้คะแนนคือถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดได้ 0 คะแนน คะแนนเต็ม 11 คะแนน ผู้วิจัยนำคะแนนมากำหนดระดับคะแนนแบบอันตรายภาคขึ้น 3 ระดับ (Srisaditnararung, 2010) ความรู้อยู่ในระดับสูง (8-11 คะแนน) ระดับปานกลาง (4-7 คะแนน) ระดับต่ำ (0-3 คะแนน)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามสมรรถนะแห่งตนของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็ก วัยหัดเดิน ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการทบทวนวรรณกรรมตามแนวคิดของ แบนดูรา (Bandura, 1997) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 14 ข้อ กำหนดลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับคือ มั่นใจน้อยที่สุดเท่ากับ 1 คะแนน มั่นใจน้อยเท่ากับ 2 คะแนน มั่นใจมากเท่ากับ 3 คะแนน มั่นใจมากที่สุดเท่ากับ 4 คะแนน การแปลผล คะแนนรวมคือ 56 คะแนน ผู้วิจัยนำคะแนนมากำหนดระดับคะแนนแบบอันตรายภาคขึ้น 3 ระดับ คือ สมรรถนะแห่งตนของมารดาระดับสูง (42-56 คะแนน) ระดับปานกลาง (28-41 คะแนน) ระดับต่ำ (14-27 คะแนน)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดิน ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ตามกรอบแนวคิดของคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Developmental Surveillance and Promotion Manual: DSPM) โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 26 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับคือ ไม่เคยปฏิบัติเท่ากับ 1 คะแนน ปฏิบัติบางครั้งเท่ากับ 2 คะแนน ปฏิบัติเกือบบ่อยครั้งเท่ากับ 3 คะแนน และปฏิบัติทุกครั้งเท่ากับ 4 คะแนน การแปลผล คะแนนรวมคือ 104 คะแนน ผู้วิจัยนำคะแนนมากำหนดระดับคะแนนแบบอันตรายภาคขึ้น 3 ระดับ การปฏิบัติของมารดาอยู่ในระดับระดับสูง (78-104 คะแนน) ระดับปานกลาง (52-77 คะแนน) ระดับต่ำ (26-51 คะแนน)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่วนที่ 2, 3 และ 4 ไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาได้เท่ากับ 1 ทั้ง 3 ชุด การหาค่าความเชื่อมั่นโดยแบบสอบถามความรู้ คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยการใช้สูตร Kuder-Richardson 20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 แบบสอบถามสมรรถนะแห่งตน คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่า Cronbach' s alpha coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 แบบสอบถามการปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดิน คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาความคงที่โดยใช้วิธีการวัดซ้ำ (test- retest) โดยวัดซ้ำระยะห่างกันเป็นเวลา 2 สัปดาห์ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำเสนอโครงร่างวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ผ่านคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ และทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล หลังจากผ่านการพิจารณาและได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดย เข้าชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนรวบรวมข้อมูลต่อหัวหน้าศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กทั้ง 3 แห่ง และประชาสัมพันธ์กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโครงการวิจัย โดยจัดสถานที่ในช่วงเวลาที่มารดาได้รับเด็กหลังเลิกเรียน ทำการแนะนำตัวผู้วิจัย ทำการชี้แจงวัตถุประสงค์ การวิจัยไม่มีการเปิดเผยรายชื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยดังนั้นจึงไม่มีผลกระทบต่อบุตรแต่อย่างใด และสามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลา หากยินยอมเข้าร่วมการวิจัยได้ขอให้ลงนามในแบบฟอร์มยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยทำหนังสือขออนุญาตต่อ นายกองคการ บริหารส่วนตำบล ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ศึกษา หลังจากผ่านการพิจารณาและได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยทำการพิทักษ์ สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดย เข้าชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนรวบรวมข้อมูลต่อหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 3 แห่ง และประชาสัมพันธ์กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโครงการวิจัย โดยจัดสถานที่ในช่วงเวลาที่มารดาได้รับเด็กหลังเลิกเรียน ทำการแนะนำตัวผู้วิจัย ทำการชี้แจงวัตถุประสงค์ และแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบลักษณะการวิจัยเป็นการตอบ แบบสอบถาม และเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย อธิบายวิธีการตอบแบบสอบถาม และใช้เวลาประมาณ 30 นาที จากนั้น ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามทันที เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จเมื่อพบข้อมูลไม่ ครบถ้วน ได้ขอให้กลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมข้อมูลจนครบถ้วน จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ด้วย การแจกแจงความถี่ร้อยละ พิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน คะแนนความรู้ สมรรถนะแห่งตน และการปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดิน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ สมรรถนะแห่งตนกับการปฏิบัติของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน ซึ่งจากการ กระจายของข้อมูลทุกชุด โดยใช้สถิติ Kolmogorov-Simonov test (K-S) พบว่าคะแนนความรู้ สมรรถนะแห่งตน และ การปฏิบัติของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดิน ไม่มีการกระจายแบบปกติ จึงเลือกใช้การ วิเคราะห์หาค่า Spearman's rank correlation coefficient

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของมารดา กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 20-47 ปี อายุเฉลี่ย 29.90 ปี ในจำนวนนี้มีอายุระหว่าง 20- 30 ปี ร้อยละ 54.12 ระดับการศึกษามัธยมศึกษา ร้อยละ 39.17 และระดับอนุปริญญา/ ประกาศนียบัตรร้อยละ 20.10 กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 55.15 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็น ร้อยละ 39.69 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 84.54

เด็กวัยหัดเดินมีอัตราส่วนเป็นชายและหญิง 1: 1 อายุอยู่ในช่วง 24-36 เดือน อายุเฉลี่ย 31.70 เดือน มี ช่วงอายุ 31-36 เดือนคิดเป็นร้อยละ 63.92 น้ำหนักแรกเกิดระหว่าง 1,750-4,900 กรัม น้ำหนักเฉลี่ย 3,079.10 กรัม ส่วนใหญ่มี น้ำหนักแรกเกิด 2,501-3,000 กรัมคิดเป็นร้อยละ 38.14 เกิดเมื่อครรภ์ครบกำหนดร้อยละ 86.08 เป็นบุตรคนแรก ร้อยละ 51.55 และไม่มีโรคประจำตัวร้อยละ 98.45

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้เพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัย หัดเดิน (n = 194)

ระดับความรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สูง	176	90.72
ปานกลาง	18	9.28

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความรู้อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 90.72 และระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 9.28

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับสมรรถนะแห่งตนของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดิน (n = 194)

ระดับสมรรถนะแห่งตน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สูง	95	49.00
ปานกลาง	95	49.00
ต่ำ	4	2.00

จากตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสมรรถนะแห่งตนอยู่ในระดับสูงและระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.00 เท่ากัน มีสมรรถนะแห่งตนอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 2.00

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับคะแนนการปฏิบัติของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน (n = 194)

ระดับการปฏิบัติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สูง	4	2.00
ปานกลาง	88	45.40
ต่ำ	102	52.60

จากตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนการปฏิบัติในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาในระดับสูงร้อยละ 2.00 ระดับปานกลางร้อยละ 45.40 ระดับต่ำร้อยละ 52.60

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ สมรรถนะแห่งตนกับการปฏิบัติของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน

ตัวแปร	ระดับความสัมพันธ์(r_s)	P value
ความรู้กับการปฏิบัติ	-0.16	.822
สมรรถนะแห่งตนกับ		.000
การปฏิบัติ	.434*	

หมายเหตุ * $p < .01$

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการปฏิบัติของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน สมรรถนะแห่งตนกับการปฏิบัติของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = .434, p < .01$)

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาโดยรวมพบว่า ความรู้ของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดินอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 90.72 อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 9.28 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ามารดาส่วนใหญ่มีความรู้เพื่อการส่งเสริม

พัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดินระดับสูง ในการศึกษาครั้งนี้มารดามากกว่าร้อยละ 70 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ซึ่งมารดาที่มีระดับการศึกษาสูงมักมีความรู้เพื่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กสูง (Alkhazrajy & Aldeen, 2017) อายุเป็นปัจจัยที่ส่งผลกับความรู้ของมารดาเนื่องจาก เป็นการบ่งบอกถึงการมีวุฒิภาวะในการจัดการความรู้ (Fulop & Chater, 2013) การที่มารดามีอายุอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่จะทำให้มีการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กได้มากกว่ามารดาที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่น (Reich, 2005) กลุ่มตัวอย่างมารดาส่วนใหญ่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ มีอายุเฉลี่ย 29.90 ปี จึงส่งผลให้คะแนนความรู้อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 90.72 และการได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ถือเป็นส่วนหนึ่งของความรู้ ในการศึกษาครั้งนี้พบว่ามารดาส่วนใหญ่ร้อยละ 99.48 เคยได้รับข้อมูลในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา จากพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขร้อยละ 27.27 และการได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทำให้มารดามีความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กมากขึ้นด้วย (Alkhazrajy & Aldeen, 2017)

สมรรถนะแห่งตนของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา มารดามีค่าเฉลี่ยของคะแนนสมรรถนะแห่งตนเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดิน เท่ากับ 41.17 จากคะแนนเต็ม 56 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.25 และพิสัยเท่ากับ 24-56 โดยมารดามีสมรรถนะแห่งตนอยู่ในระดับสูงและ ระดับปานกลางเท่ากัน ร้อยละ 49.00 ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า การที่มารดามีสมรรถนะแห่งตนเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา แสดงว่ามารดามีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองจึงทำให้เกิดการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาแก่เด็กวัยหัดเดิน ดังที่แบนดูรา (Bandura, 1997) กล่าวว่าสมรรถนะแห่งตนเป็นการตัดสินระดับความสามารถของตนเอง เพื่อกระทำการที่มุ่งหวังให้สำเร็จและสมรรถนะแห่งตนเกิดจากประสบการณ์ครั้งก่อนและการได้รับข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ โดยพบว่ามารดาได้รับข้อมูลข่าวสารในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษามาก่อน ร้อยละ 99.48 และส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 27.27 และการมีประสบการณ์ในการดูแลเด็กมาก่อนและ ร้อยละ 55.15 อีกทั้งอาจได้รับคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (DSPM) จากที่โรงพยาบาลและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่แจกทั่วประเทศ จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นสนับสนุนทฤษฎีของแบนดูรา ที่ว่าการมีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมของบุคคลจะส่งผลต่อการมีสมรรถนะแห่งตนในการทำกิจกรรมนั้น ๆ (Bandura, 1997) การที่มารดามีสมรรถนะแห่งตนอยู่ในระดับสูง อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาในเด็กวัยหัดเดินสามารถทำได้ง่าย และมารดาได้รับข้อมูลการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาจากคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (DSPM)

การปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน เมื่อพิจารณาผลการศึกษาโดยรวม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมารดา มีระดับคะแนนการปฏิบัติในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาในระดับต่ำร้อยละ 52.60 มีระดับคะแนนการปฏิบัติในระดับปานกลาง ร้อยละ 45.40 ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่ามารดาส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 39.69 และอาชีพเกษตรกรร้อยละ 18.04 อาจทำให้มีเวลาในการปฏิบัติกรส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาแก่บุตรน้อย

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ สมรรถนะแห่งตนกับการปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็ก วัยหัดเดิน ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การที่มารดามีความรู้สูงแต่ไม่ปฏิบัติกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา อาจเนื่องมาจากลักษณะการประกอบอาชีพของมารดา ที่พบว่า มารดามีอาชีพรับจ้างถึงร้อยละ 39.69 รองลงมาคือ เกษตรกรรม ร้อยละ 18.04 อาจทำให้มารดามีเวลาดูแลบุตรและส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาน้อยลง สอดคล้องกับการศึกษาในมารดาชาวอเมริกันและแอฟริกา ที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในช่วงวัยหัดเดินไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ($r = -.59, p < .001$) (Huang et al., 2005)

สำหรับสมรรถนะแห่งตนกับการปฏิบัติเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยหัดเดินของมารดาพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = .434, p < .01$) ทั้งนี้อธิบายได้จากแนวคิด

ของแบนดูรา (Bandura, 1997) ที่กล่าวว่าหากบุคคลมีสมรรถนะแห่งตนสูงจะมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง สูงก็จะปฏิบัติพฤติกรรมนั้น ๆ ได้ดี และจะยังคงปฏิบัติพฤติกรรมนั้นต่อไป สมรรถนะแห่งตนจึงมีผลต่อการปฏิบัติหรือ การทำกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน และการที่มารดามีสมรรถนะแห่งตนอยู่ใน ระดับสูง ทำให้มารดามีการปฏิบัติเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาได้ดีเนื่องจาก การมีประสบการณ์ความสำเร็จในอดีตจากการดูแลบุตรคนก่อน การได้รับข้อมูลข่าวสาร คำชี้แนะ จากบุคคลที่น่าเชื่อถือ จึงทำให้มารดาเชื่อมั่นว่า สามารถปฏิบัติกิจกรรมนั้นได้ แสดงให้เห็นว่าสมรรถนะแห่งตนนั้นเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของมารดา สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า สมรรถนะแห่งตนเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินของมารดามีความสัมพันธ์ ทางบวกกับพฤติกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .59, p < .001$) (Manowong, 2007) และการศึกษาของ โคลแมน และคณะ (Coleman et al., 2002) ที่พบว่าสมรรถนะแห่งตนมี ความสัมพันธ์ทางบวกกับส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินของมารดาและผู้ดูแล ($r = .21, p < 0.05$) และยังพบ การศึกษาสมรรถนะแห่งตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพฤติกรรมดูแลของเด็กอายุ 2-8 ปีของมารดา ($r = .41$) (Sanders & Woolley, 2004) สอดคล้องกับการศึกษาของ อัลบารัน และ ริช (Albarran & Reich, 2014) ที่พบว่า มารดามีสมรรถนะแห่งตนสูงในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา จะทำให้เด็กมีคะแนนรวมพัฒนาการด้านภาษาสูงด้วย จากผลการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าสมรรถนะแห่งตนมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของมารดาเพื่อการ ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน แต่ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของมารดาเพื่อการส่งเสริม พัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน อาจเนื่องมาจากมารดามีเวลาน้อยเนื่องจากลักษณะการประกอบอาชีพ และเศรษฐกิจทางครอบครัว หากมารดาได้รับการส่งเสริมและเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการปฏิบัติเพื่อส่งเสริม พัฒนาการด้านภาษามากขึ้น ก็ย่อมส่งผลให้เด็กวัยหัดเดินได้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามศักยภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. บุคลากรทางการพยาบาลสามารถนำผลวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มารดามีการ ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาแก่เด็กวัยหัดเดินที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเน้นการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนของมารดา
2. ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเรียนการสอน ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ของเด็กวัยหัดเดิน โดยเน้นการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนของมารดา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติของมารดาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการด้าน ภาษาของเด็กวัยหัดเดินด้านอื่น เช่น การเลี้ยงดูของบิดามารดา การใช้สื่อทางเทคโนโลยี
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยทำนายที่มีผลต่อการปฏิบัติของมารดาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของ เด็กวัยหัดเดิน เช่น สมรรถนะแห่งตนของมารดา

References

- Albarran, A. S., & Reich, S. M. (2014). Using baby books to increase new mothers' self-efficacy and improve toddler language development. *Infant and Child Development, 23*(4), 374-387.
- Alkhazrajy, L., & Aldeen, E. (2017). Assessment of mother's knowledge regarding the developmental milestone among children under two years in Iraq. *American Journal of Applied Sciences, 14*(9), 869-877. doi: 10.3844/ajassp.2017.869.877

- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: W. H. Freeman and company.
- Booth, C. L., & Kelly, J. F. (2002). Child care effects on the development of toddlers with special needs. *Early Childhood Research Quarterly*, 17(2), 171-196.
- Coleman, P. K., Trent, A., Bryan, S., King, B., Rogers, N., & Nazir, M. (2002). Parenting behavior, mother' self-efficacy beliefs, and toddler performance on the Bayley scales of infant development. *Early Child Developmental Care*, 172(2), 123-140.
- Department of Health. (2013). *Annual Report, Department of Health, 2013. Ministry of Public Health*. Retrieved from http://www.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=5309
- Desmarais, C., Sylvestre, A., Meyer, F., Bairati, I., & Rouleau, N. (2010). Three profiles of language abilities in toddlers with an expressive vocabulary delay: Variations on a theme. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 53(3), 699-709. doi: 10.1044/1092-4388(2009/07-0245)
- Fulop, S., & Chater, N., (2013). Why formal learning theory matters for cognitive science. *Topics in Cognitive Science*, 5(1), 3-12. doi: 10.1111/tops.12004
- Hawa, V., & Spanoudis, G. (2014). Toddlers with delayed expressive language: An overview of the characteristics, risk factors and language outcomes. *Research in Developmental Disabilities*, 35(2), 400-407. doi: 10.1016/j.ridd.2013.10.027
- Health Center 3 Chonburi Department of Health, Ministry of Public Health. (2014). *The study of factors affecting the development of Thai children in the fiscal year 2014*. Chonburi: Author.
- Hockenberry, M., & Wilson, D. (2009). *Wong's essentials of pediatric nursing* (8th ed.). St. Louis, MO: Mosby Elsevier.
- Huang, K., O'Briencaughy, M., Genevro, J., & Miller, T. (2005). Maternal knowledge of child development and quality of parenting among White, African-American and Hispanic mothers. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 26(2), 149-170.
- Jintanont, P. (2004). *Language development of children in the first 3 years and promotion of language development of caregivers* (Unpublished master' thesis). Chiang Mai University, Thailand. (in Thai)
- Kaikaew, K. (2002). *Perception and behavior of early childhood development in rural families*. (Independent Study in Public Health program). Chiang Mai University, Thailand.
- Manowong, W. (2007). *Perceived benefits, self-efficacy and behavioral promotion of mothers' toddler development* (Unpublished master' thesis). Chiang Mai University, Thailand. (in Thai)
- McLaughlin, M. R. (2011). Speech and language delay in children. *American Family Physician*, 83(10), 1183-1188.
- Ministry of Public Health. (2015). *Development and early childhood development guide*. (Developmental Surveillance and Promotion Manual: DSPM). Retrieved from <http://www.thaichilddevelopment.com/images/doc/Ebook1.pdf>
- Phanomrung, S. (2011). *Health care officer, Banglamung Hospital (Pathum Thani)*. Retrieved from http://www.Thaiopediatrics.org/file_upload/files/1-2556-9.pdf

- Preston, J., Frost, S., Mencl, W., Fulbrigh, R., Landi, N., Grigorenko, E., ... Pugh, K. (2010). Early and late talkers: School-age language, literacy and neurolinguistic differences brain. *Journal of Neurology*, 133, 2185-95. doi: 10.1093/brain/awq163
- Prior, M., Bavin, E., & Ong, B. (2011). Predictors of school readiness in five to six-year-old children from an Australian longitudinal community sample. *Educational Psychology*, 31(1), 3-16.
- Reich, S. (2005). What do mothers know? maternal knowledge of child development. *Infant Mental Health Journal*, 26(2), 143-156. doi: 10.1002/imhj.20038
- Rungphiwan, R. & Chitawet, P. (2004). *Pediatrics: Guidelines for diagnosis and treatment, Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital*. Bangkok: Mahidol University.
- Sanders, M. R., & Woolley, M. L. (2004). The relationship between maternal self-efficacy and parenting practices: Implications for parent training. *Child: Care, Health & Development*, 31, 65-73.
- Srisaditnararung, B. (2010). *Research methodology in nursing science*. Bangkok: U & I International Media.
- Willson. (2009). Health promotion of the toddler and family. In M. J., Hockenberry & D. Willson (Eds.), *Wong's essentials pediatric nursing* (8th ed., pp. 415-419). Missouri: Mosby Elsevier.